

Tilstrekkelig dokumentasjon reduserer tollutgifter

Norske import- og eksportbedrifter kan redusere både sine egne og kundenes tollutgifter ved blant annet å sørge for tilstrekkelig opprinnelsesdokumentasjon.

Tollrådgiver
Helene Hval
Senior Manager BDO Advokater

Tollrådgiver
Cato Huseby
Senior Manager BDO Advokater

Mange norske importbedrifter betaler for mye i toll ved import av tekstiler og matvarer. Dette kan i mange tilfeller unngås ved fremleggelse av tilstrekkelig opprinnelsesdokumentasjon og dokumentasjon som bekrefter transport og eventuell mellomlagring på tollager i utlandet.

På samme måte kan norske eksportører og produksjonsbedrifter bidra til redusert toll eller null-toll for en utenlandsk kjøper av varer ved at norsk eksportør utsteder tilstrekkelig opprinnelsesdokumentasjon.

Opprinnelsesregelverket

Ved å benytte de forskjellige frihandelsavtalene, har man muligheten til å oppnå preferansetollbehandling, som betyr at tollene blir nedsatt eller at varen får tollfrihet. Dette gjelder både ved import til Norge og ved eksport av norske varer til land vi har handelsavtaler med.

Import av varer

For å benytte denne muligheten for preferansetollbehandling som importør, må følgende krav være oppfylt:

- varen må importeres fra et land Norge har frihandelsavtale med

Fokus på tollbehandling

I en artikkelserie vil vi sette søkelys på spørsmål knyttet til tollbehandling av varer. Artiklene vil blant annet omfatte import- og eksportprosedyrer, regelverket knyttet til frihandelsavtaler, særavgifter og tiltak i forbindelse med Brexit. Forfatterne er tollrådgivere ved BDO Advokater AS.

Hvilke land Norge har handelsavtaler med, finner man en fullstendig oversikt over på www.toll.no, eller www.handelsavtaler.no

- varen må være med i vareomfanget til avtalen

Hver enkelt frihandelsavtale har et vareomfang – en liste over hvilke varer avtalen omfatter, som betyr at ikke alle varer er omfattet av frihandelsavtalene. Listene over vareomfanget er basert på HS-nomenklaturen (tolltariffen) og omtalt i egne protokoller eller vedlegg til den enkelte avtale. Hovedregelen er at alle industrivarer er med i avtalens vareomfang, bortsett fra de varene som står oppført på avtalens unntaksliste, og at ingen basis landbruksvarer er med, kun noen bearbejdede landbruksprodukter som er oppført i egne lister.

- det må foreligge et opprinnelsesbevis

Det finnes to former for opprinnelsesbevis, enten et varesertifikat EUR.1/ EUR-MED eller en opprinnelseserklæring.

Varesertifikat EUR.1 er et skjema som kan brukes av alle eksportører og har ingen verdibegrensning. Sertifikatet skal fylles ut av eksportøren og skal alltid attesteres av eksportlandets kompetente myndighet, som regel tollmyndighetene.

En opprinnelseserklæring (fakturaerklæring) påføres fakturaen (eller et annet handelsdokument) av eksportøren, og skal dokumentere produktens opprinnelsesstatus for importøren og myndighetene. Det stilles her forskjellige krav til godkjente- og ikke-godkjente eksportører hos tollvesenet.

- det må fremmes krav om preferansetollbehandling

I Norge fremmer importør krav om preferansetollbehandling på innførselsdeklarasjonen ved fortolling av varen ved at det angis bestemte koder på tolldeklarasjonen.

- varene må oppfylle territorialitetsprinsippet og forsendelsesregelen

Hovedregelen er her at varene skal sendes direkte fra avsenderland til mottakerland. Varene kan imidlertid sendes gjennom andre land forutsatt at de har vært under tollvesenets kontroll.

Eksport av norske varer

Ved eksport vil en del av kravene være identiske som ved import:

- varen må eksporteres til et land
- Norge har frihandelsavtale med
- varen må være med i vareomfanget til avtalen
- det må foreligge et opprinnelsesbevis
- varene må oppfylle territorialitetsprinsippet og forsendelsesregelen

I tillegg må:

- varen være fremstilt i henhold til avtalens opprinnelsesregelverk

Opprinnelsesreglene i frihandelsavtalen gir retningslinjer for hvordan en vare skal produseres for å kunne kalles opprinnelsesprodukt og kunne få preferansetollbehandling. Hovedregelen er at produktet enten skal være «fremstilt i sin helhet» eller «tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet» innenfor et frihandelsområde.

En vare vil være et opprinnelsesprodukt hvis den er fremstilt i sin helhet i frihandelsområdet. Dette vil typisk være varer som dyr, planter, fisk og mineraler. Den andre delen omfatter produkter som er bearbeidet eller foredlet. I slike tilfeller vil spørsmålet være om den aktuelle varen er bearbeidet tilstrekkelig til å oppnå opprinnelse. En liste over hvilke prosesser som må til for de forskjellige produktene finnes i «Listereglene» til hver eneste frihandelsavtale.

Omfattende nettverk av frihandelsavtaler

Norge har gjennom EFTA et av verdens mest omfattende nettverk av frihandelsavtaler med land utenfor EFTA og EU/EØS. Avtalene sikrer norske bedrifter økt markedsadgang og bedre forutsigbarhet for eksport av varer, tjenester og investeringer. Frihandelsavtalene er et supplement til Norges forpliktelser i WTO.

Et sentralt mål for EFTAs handelsavtaler er å hindre at EFTAs eksportbedrifter diskrimineres i forhold til eksportører fra andre land. Ettersom EU har inngått handelsavtaler med en rekke land, har EFTA prioritert å hindre diskriminering i forhold til EUs eksportbedrifter.

I de senere årene har imidlertid EFTA i økende grad lagt vekt på å etablere handelsavtaler med land av økonomisk betydning, uavhengig av EUs prioriteringer. Dette innebærer at de landene som antas å kunne gi det største bidraget til økt handel og verdiskaping, prioriteres som forhandlingsmotparter.

Det er hensiktsmessig å forhandle handelsavtaler i fellesskap med de øvrige EFTA-landene fordi det gjør oss til en mer interessant avtalepartner for andre land enn om vi hadde stått alene. Norge har også stor innflytelse på de veivalgene som gjøres i EFTA.

Avtaler med Færøyene og Grønland

I tillegg til samarbeidet med EFTA har Norge også to bilaterale avtaler med henholdsvis Færøyene og Grønland. Størstedelen av norsk import kommer fra EU og størstedelen av norsk eksport går til EU. I de siste årene har ca. 80 prosent av den totale norske eksporten gått til EU, og ca. 65 prosent av importen kom derfra – til sammen ca. 75 prosent av utenrikshandelen, noe som gjør EØS-avtalen til det viktigste samarbeidet vi har i dag. Forgjengeren til EØS-avtalen var EF/Norge-avtalen. De aller fleste områdene innenfor varehandel med EU er i dag regulert gjennom EØS, men spesielt når det gjelder fisk, er det fortsatt kvoter innenfor EF/Norge-avtalen som gir mer gunstige tollnedsettelse enn EØS-avtalen.

- det kan ikke ha vært søkt om tollrestitusjon/drawback på innsatsvarene du har brukt

Drawback eller tollrestitusjon er tilbakebetaling av toll for innsatsmaterialer som er brukt i produksjonen av en ferdigvare som eksporteres. I de aller fleste frihandelsavtalene er det forbud mot dette, og forbud mot å utstede opprinnelsesbevis for produkter som inneholder innsatsmaterialer som det er gitt tollrestitusjon for.

Kumulasjon og det paneuropeiske kumulasjonssystemet

I frihandelsavtalene Norge har inngått, er det mulighet for det som kalles kumulasjon, «fri anvendelse». Dette innebærer blant annet at en produsent i en avtalepart fritt kan bruke opprinnelsesmaterialer fra et annet land som er med i kumulasjonsordningen.

I praksis innebærer systemet at det er etablert et stort europeisk frihandelsområde. For at systemet skal kunne brukes av alle landene, forutsettes det at opprinnelsesprotokollene er like i alle avtaler. Opprinnelsesprotokollene i en avtale mellom EFTA og et europeisk land, og mellom EU og et europeisk

land, vil dermed være like. Det betyr at en produsent i avtalelandet må oppfylle de samme kravene for å oppnå preferansetollbehandling som en produsent i Norge/EFTA-land eller EU.

26 frihandelsavtaler

EFTA har pr. i dag 26 frihandelsavtaler, samtidig som ti er under forhandling eller i ratifikasjonsprosessen. Bedrifter som driver import og eksport til land omfattet av flere forskjellige avtaler, må ofte forholde seg til ulike regler og dokumentasjonskrav for hver avtale.

Tilstrekkelig med opprinnelsesdokumentasjon kan spare både importører og eksportører for unødvendige tollutgifter.

Saker fra Skatteklagenemndas behandling – del III 2019

Dekning av sakskostnader

Både selskaper og privatpersoner kan pådra seg særlige sakskostnader ved å få endret en skattesak til egen gunst. Etter skatteforvaltningsloven kan det være grunnlag for å få dekket slike kostnader. Gjennomgangen av skatteklagenemndas praksis på dette området viser at hvilke kostnader som kan dekkes, er gjenstand for konkrete vurderinger.

Seniorskattejurist
Line Solli
Sekretariatet for Skatteklagenemnda

Seniorskattejurist
Ruben Eikeland
Sekretariatet for Skatteklagenemnda

Endret rettsoppfatning

Saken i NS 107/2017 omhandlet et selskap som i skattekontorets vedtak i 2012 fikk avslag på søknad om skattefritak i henhold til skatteloven § 2–32. I 2013 endret Skattedirektoratet syn på rekkevidden av skatteloven § 2–32, noe selskapet oppdaget gjennom egne undersøkelser få år etter. På bakgrunn av selskapets anmodning om

endring av avslagsvedtaket fattet skattekontoret vedtak om skattefrihet i 2016.

Klagen til Skatteklagenemnda omfattet følgende forhold:

1. Klage på avslag om dekning av sakskostnader